

ภาพพจน์ความรักผ่านวรรณกรรมจีนร่วมสมัย พระราชินิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อธิปัตย์ นิตยัรนา¹ และ รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง²

¹ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีเมล a.thipat@hotmail.co.uk

² คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล kanokporn.n@ku.th

Images of Love in Three Contemporary Chinese Literature Translated by Her Royal Highness

Princess Maha Chakri Sirindhorn

A-thipat Nitnara¹ and Assoc. Prof. Kanokporn Numtong, Ph.D.²

¹ Faculty of Liberal Arts and Management Sciences, Prince of Songkla University, E-mail: a.thipat@hotmail.co.uk

² Faculty of Humanities, Kasetsart University, E-mail: kanokporn.n@ku.th

Article Info

Article Type: Research article

Article History:

Received: July 8, 2023

Revised: September 22, 2023

Accepted: October 13, 2023

คำสำคัญ

ภาพพจน์ความรัก, วรรณกรรมจีนร่วมสมัย, พระราชินิพนธ์แปล

Keywords:

Image of Love, Chinese

Contemporary Literature, Translated

by Her Royal Highness Princess

Maha Chakri Sirindhorn

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาภาพพจน์เกี่ยวกับความรักในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชินิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และต้นฉบับ จำนวน 3 เรื่อง คือ เรื่องไป๋อันน่า หมู่บ้านลับลิ้มผิงน่า 《白银那》 เรื่องความรักจะไม่ปวดร้า 《哪种爱不疼》 และเรื่องมรกต 《祖母绿》

ผลการวิจัยพบว่า ภาพพจน์เกี่ยวกับความรักในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชินิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปรากฏการใช้ภาพพจน์ความรักใน 2 รูปแบบคือ รูปแบบอุปมาและรูปแบบอุปลักษณ์ ซึ่งภาพพจน์ที่ใช้ในวรรณกรรม ฉบับแปลนั้น มีทั้งภาพพจน์ที่วรรณกรรมต้นฉบับมีการใช้อยู่เดิมและมาจากการแปลเพื่อให้มีรรถรสในการอ่าน ผู้วิจัยยังพบว่า คำที่ใช้แทนภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลนั้น มีทั้งเป็นไปตามภาษาต้นฉบับและปรับคำต่างจากภาษาต้นฉบับด้วย แต่ยังคงความหมายตามภาษาต้นฉบับไว้ นอกจากนี้วรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชินิพนธ์แปลทั้ง 3 เรื่องนี้ ใช้สำนวนภาษาที่ไพเราะ เรียบง่าย ง่ายต่อการเข้าใจเนื้อเรื่อง และใช้ภาพพจน์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ

Abstract

The purpose of this research was to study the image of love in three contemporary Chinese literature translated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, namely, Bai Yin Na - The Hidden Village on the Heilongjiang Riverbank 《白银那》, A story of What Love is Not Painful 《哪种爱不疼》 and the story of Emerald 《祖母绿》

The results showed that the image of love in contemporary Chinese literature translated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn used two types of love image: the Simile and the Metaphor forms. Images used in the translated version of the literature contained both the images that were used in the original literature and those from the translations to enhance the reading experience. Words used in the translated version are both based on the original language and adapted from the original language but retains the meaning of the original language. Additionally, The three Contemporary Chinese literature in the translated version use language that is easy to understand And use images that enhance the reader's imagination.

1. บทนำ

นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี¹ ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเล่าเรื่องสวยงาม เรียบง่ายและง่ายต่อการเข้าใจ ญัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์ และคณะให้ความเห็นเกี่ยวกับ นวนิยายแปลจีน ฉบับพระราชนิพนธ์ไว้ว่า “ใช้ภาษาประณีตงดงาม สำนวนราบรื่น ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และเกิดจินตภาพ โดยแสดงสภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนซึ่งคล้ายคลึงกับสังคมไทย พระราชนิพนธ์แปลจีนจึงมีคุณสมบัติพิเศษต่อสังคมไทยและประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของความดีและความรัก ซึ่งทำให้นุชนิยมมีความสุขอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข” ญัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์ และคณะ (2561, น. 153) นอกจากนี้ ญัฐปภัสร พูลศรี ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนวนิยายแปลจีน ฉบับพระราชนิพนธ์ไว้ว่า “วรรณกรรมยังแสดงถึงพระอัจฉริยภาพด้านการแปลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ช่วยให้นวนิยายฉบับแปล ภาษาไทยเปี่ยมไปด้วยวรรณรส มีสำนวนแปลที่กระชับ ก่อให้เกิดจินตภาพชัดเจนแก่ผู้อ่าน และก่อประโยชน์แก่ผู้อ่าน” ญัฐปภัสร พูลศรี (2562, น. 454) จากสองความเห็นของนักวิชาการข้างต้นที่สอดคล้องกัน เป็นสิ่งยืนยันได้ถึงคุณค่าโดดเด่นในนวนิยายแปลจีน ฉบับพระราชนิพนธ์ จึงสามารถกล่าวได้ว่า นวนิยายแปลจีน ฉบับพระราชนิพนธ์ นอกจากจะมีสำนวนภาษากระชับเข้าใจง่าย สร้างจินตภาพ สอดแทรกองค์ความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมจีนแล้ว ยังเหมาะกับผู้อ่านที่สนใจทุกเพศอีกด้วย

ผู้วิจัยคัดเลือกวรรณกรรมจีนร่วมสมัยฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ที่มีเรื่องราวความรักของตัวละครเอกหนุ่มสาว เป็นตัวดำเนินและองค์ประกอบเรื่องราวในวรรณกรรม จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลในประเทศจีนจำนวน 2 เรื่อง และเป็นวรรณกรรมที่ได้รับการตีพิมพ์ในประเทศไทยมากถึง 3 ครั้ง จำนวน 1 เรื่อง ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงข้อมูลวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์	ผู้แต่งต้นฉบับ	ผู้แปล
1.	ความรักใจจะไม่ปวดร้าว 《哪一种爱不疼》	2559	ชวนหนี่ 川妮	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2.	ไปอินนา หมู่บ้านลับลิ้มผิงน้ำ 《白银那》	2561	ฉือจื่อเจียน 迟子建	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3.	มรกต 《祖母绿》	2564	จางเจี๋ย 张洁	สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี

วรรณกรรมจีนร่วมสมัยข้างต้น ประพันธ์โดยนักเขียนหญิงที่เติบโตและโดดเด่นในแวดวงนักเขียนวรรณกรรมจีนร่วมสมัย แต่ละคนเริ่มเผยแพร่ผลงานในช่วงระยะเวลาที่ห่างกันไม่ถึง 10 ปี ผู้ประพันธ์เรื่อง มรกต 《祖母绿》 อย่าง จางเจี๋ย 张洁 เริ่มเผยแพร่ผลงานวรรณกรรมครั้งแรกในปี ค.ศ. 1978 ต่อจากนั้นในระยะเวลาเพียง 5 ปี ในปี ค.ศ. 1983 ฉือจื่อเจียน 迟子建 ผู้ประพันธ์เรื่อง ไปอินนา หมู่บ้านลับลิ้มผิงน้ำ 《白银那》 เริ่มมีผลงานการประพันธ์เผยแพร่แก่ผู้อ่าน และตามด้วย ชวนหนี่ 川妮 เป็นนามปากกาของ หลิวซุนเฟิง 刘春风 ผู้ประพันธ์เรื่อง ความรักใจจะไม่ปวดร้าว 《哪一种爱不疼》 เริ่มชีวิตนักเขียนในปี ค.ศ. 1990 เพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความรู้จักกับนักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงอันดับต้น ๆ ของประเทศจีน และมีผลงานวรรณกรรมที่คว้ารางวัลทั้งในและต่างประเทศมากมาย ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประวัติผู้ประพันธ์วรรณกรรมจีนร่วมสมัยทั้ง 3 เรื่องนี้ โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

¹ ณ ฉบับแปลปี พ.ศ. 2559 – 2561 ลงพระนามว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ในปี พ.ศ. 2562 สถาปนาพระยศขึ้นเป็น “สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

จางเจี๋ย 张洁 ผู้ประพันธ์เรื่อง มรกต 《祖母绿》 จากข้อมูลประวัติผู้แต่งในวรรณกรรมเรื่อง มรกต ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ให้ข้อมูลว่า เกิดที่กรุงปักกิ่งเมื่อปี ค.ศ. 1937 เป็นนักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในแวดวงวรรณกรรมจีนร่วมสมัย สำเร็จการศึกษาด้านการวางแผนและสถิติจากมหาวิทยาลัยเหรินหมิน (Renmin University of China) เมื่อปี ค.ศ. 1960 และเข้าทำงานในกระทรวงอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลแห่งแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีน จางเจี๋ยเป็นผู้ที่ชื่นชอบวรรณกรรมมาตั้งแต่ยังเรียนชั้นประถมศึกษา และใฝ่รู้ศิลปะเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จนในปี ค.ศ. 1961 เธอเข้าเป็นสมาชิกและร่วมกิจกรรมของสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย จางเจี๋ยเริ่มสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานวรรณกรรมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 ต่อเนื่องมา ผลงานของเธอนั้นมักนำเสนอเรื่อง “คนและความรัก” นอกจากจะนำเสนอใจชนติดตามแล้ว วรรณกรรมของเธอมักเป็นประเด็นถกเถียงในโลกวรรณกรรมเสมอ มีผลงานประพันธ์หลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย นวนิยายขนาดสั้นและเรื่องสั้น นักเขียนหญิงผู้นี้ได้รับรางวัลมากมาย เช่น รางวัลวรรณกรรมเหมาตุนประจำปี ค.ศ. 1982 จากนวนิยายเรื่อง ปีกอันหนักหน่วง 《沉重的翅膀》 รางวัลเรื่องสั้นดีเด่นแห่งชาติประจำปี ค.ศ. 1983 จากเรื่องสั้น เงื่อนไขยังไม่สุกงอม 《条件尚未成熟》 รางวัลวรรณกรรมเหมาตุนประจำปี ค.ศ. 2022 จากนวนิยายเรื่อง ไร้ถ้อยคำ 《无语》 เป็นต้น นอกจากนี้ผลงานของเธอยังได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาดัตช์ ภาษาอิตาลี และภาษาอื่น ๆ นับได้ว่าจางเจี๋ยเป็นนักเขียนวรรณกรรมจีนร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ จนทำให้เธอได้รับรางวัลวรรณกรรมนานาชาติ Premio Malaparte ประเทศอิตาลี ในปี ค.ศ. 1989 อีกด้วย (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564, น. 122-128)

ฉือจื่อเจียน 迟子建 ผู้ประพันธ์เรื่อง ไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มผั่งน้ำ 《白银那》 จากข้อมูลประวัติผู้แต่งในวรรณกรรมเรื่อง ไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มผั่งน้ำ ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ให้ข้อมูลว่า เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1964 ที่มณฑลเฮยหลงเจียง สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูต้าชิงอันหลิง และเป็นครูในโรงเรียนชนบทระดับมัธยมศึกษา หลังจากนั้น ปี ค.ศ. 1965 ศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีน (ชั้นเรียนสำหรับนักเขียน) มหาวิทยาลัยซีเป่ย์ (Northwest University) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในปี ค.ศ. 1990 หลักสูตรความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยครูปักกิ่ง (Beijing Normal University) กับวิทยาลัยวรรณคดีหลู่ซวี่น (Lu Xun Literary Institute) และในปีเดียวกันนี้ฉือจื่อเจียนเข้าทำงานที่สมาคมนักเขียนมณฑลเฮยหลงเจียง และยังเป็นสมาชิกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยด้วย เริ่มเขียนงานประพันธ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1983 และเขียนต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ มีผลงานนวนิยาย นวนิยายขนาดสั้นและเรื่องสั้น มากกว่า 40 เล่ม ผลงานวรรณกรรมของเธอได้รับรางวัลมากมาย เช่น ได้รับรางวัล 3 ครั้งจากวรรณกรรมหลู่ซวี่นประจำปี ค.ศ. 1996 จากเรื่องสั้นเรื่อง เดือนแห่งหมอก ณ คอกวัว 《雾月牛栏》 ประจำปี ค.ศ. 2000 จากเรื่องสั้นเรื่อง น้ำใสสำหรับการชำระล้างฝุ่นส่งท้ายปี 《清水洗尘》 ประจำปี ค.ศ. 2007 จากนวนิยายขนาดสั้นเรื่อง ทุกคำคือที่มีอยู่บนโลก 《世界上所有的夜晚》 เป็นต้น นอกจากนี้ผลงานที่ได้รับรางวัลหลายเรื่องมีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอิตาลี และภาษาอื่น ๆ อีกด้วย (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2561, น. 168-172)

ชวนหนี่ 川妮 เป็นนามปากกาของ หลิวซุนเฟิง 刘春风 ผู้ประพันธ์เรื่อง ความรักใคร่จะไม่ปวดร้าว 《哪一种爱不疼》 จากข้อมูลประวัติผู้แต่งในวรรณกรรมเรื่อง ความรักใคร่จะไม่ปวดร้าว ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ให้ข้อมูลว่า เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1966 ที่มณฑลเสฉวน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากภาควิชาวรรณคดี สถาบันศิลปกรรมศาสตร์ กองทัพปลดแอกประชาชน (People's Liberation Army Academy of Art) เมื่อปี ค.ศ. 1995 และสำเร็จการอบรมหลักสูตรการวิจัยขั้นสูง จากวิทยาลัยวรรณคดีหลู่ซวี่น (Lu Xun Literary Institute) รุ่นที่ 17 เมื่อปี ค.ศ. 2012 ชวนหนี่เริ่มชีวิตนักเขียนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 และสร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีผลงานประพันธ์หลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย นวนิยายขนาดสั้นและเรื่องสั้น รวมถึงบทละครอีกด้วย นักเขียนหญิงผู้นี้ได้รับรางวัลไม่น้อย เช่น รางวัลบทประพันธ์ใหม่ของวารสารวรรณคดีและศิลปะ กองทัพปลดแอกประชาชน นวนิยายขนาดสั้นเรื่อง เดือนพยับหมอก ฟ้าพรางน้ำค้างแข็ง 《雾月霜天》 และยังได้รับ “ถ้วยรางวัลเหมาไท่” (茅台杯) ซึ่งเป็นรางวัลใหญ่ประจำปี ค.ศ. 2009 ที่วารสารนวนิยายเรื่องคัดสรรและบริษัทในเครือเหมาไท่ร่วมกันจัดขึ้นครั้งแรก จากนวนิยายขนาดสั้นเรื่อง ใครเป็นจุดอ่อนของใคร 《谁是谁的软肋》 เธอจะเป็นสมาชิกของสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย และยังเป็นสมาชิกของสมาคมการละครและวรรณคดีแห่งประเทศไทยด้วย (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 101-102)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงข้อมูลเบื้องต้นของวรรณกรรมจีนร่วมสมัยทั้ง 3 เรื่อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

วรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล เรื่องความรักใจจะไม่ปวดร้าว เป็นนวนิยายขนาดสั้นที่แปลจากเรื่อง《哪一种爱不疼》ของ ชวนหนี่ (2553) (川妮, 2010) ตีพิมพ์ในประเทศไทยถึง 3 ครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2559 ครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2561 และครั้งที่สามในปี พ.ศ. 2562 จากข้อมูลใน ความรักใจจะไม่ปวดร้าว: สตรีนิยมในพระราชนิพนธ์แปล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของ รัญวรัญญ์ พูลศรี (2562, หน้า 438) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายเรื่องไว้ว่า “เป็นนวนิยายขนาดสั้นที่สะท้อนชีวิตของสตรีจีนสมัยใหม่นาม ‘หมิ่นมิน’ ผู้ต่อสู้กับข้อเรียกร้องจากครอบครัวและสังคม ทั้งการประสบความสำเร็จในการศึกษา อาชีพ และการสร้างครอบครัว หมิ่นมินจบการศึกษาด้านภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาเกาหลี และเข้าทำงานในบริษัทเกาหลีที่ตั้งอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อพิจารณาจากภายนอกหมิ่นมินจัดเป็นสตรีที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาและอาชีพตามมาตรฐานของชนชั้นกลาง หากแต่ในด้านครอบครัวหมิ่นมิน พบว่าเป็นเรื่องที่น่ามาซึ่งความปวดร้าวอย่างสาหัส” (รัญวรัญญ์ พูลศรี, 2562, หน้า 438)

หมิ่นมินกับหยูตง พบรักกันสมัยเรียนมหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าจะถูกคัดค้านไม่ให้แต่งงานจากพ่อแม่ของพวกเขาทั้งสองด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา แต่ด้วยพลังความเชื่อแห่งรักของตัวละครหนุ่มสาว จึงไม่มีอะไรที่จะมาขวางกั้น ในที่สุดหลังสำเร็จการศึกษาพวกเขาก็แต่งงานกันตามที่ฝันไว้ หมิ่นมิน ทำงานกับบริษัทเกาหลีเล็ก ๆ แห่งหนึ่งอยู่ 2 ปี เธอพบกับเหตุการณ์สุดหดหู่เมื่อคิมยองฮีภรรยาของเธอกับ (สะกดตามต้นฉบับแปล) เป็นโรคซึมเศร้าหลังคลอด กรีดข้อมือตัวเองนอนแช่อยู่ในอ่างน้ำ ต้องรีบนำตัวส่งโรงพยาบาล โรคนี้หมิ่นมินไม่เคยได้ยิน ไม่เคยรู้จักมาก่อน เธอไม่เข้าใจว่าทำไมภรรยาของเธอกับต้องซึมเศร้า และที่สำคัญเธอก็ไม่รู้ว่อกาตเธอก็เป็นหนึ่งในผู้ประสบกับโรคดังกล่าว สามีของเธอหยูตงเปลี่ยนงานบ่อย ทำให้ได้กินได้ไม่นานจนในที่สุดตัดสินใจเรียนต่อปริญญาโท จึงทำให้หมิ่นมินกับหยูตงต้องแยกกันอยู่ระยะหนึ่ง หลังจากหยูตงสำเร็จการศึกษา หมิ่นมินกับ หยูตงกลับมาใช้ชีวิตร่วมกันอีกครั้ง ตอนนี้เหมือนจะมีทุกอย่างพร้อมแล้ว บ้านรถ หรือแม้แต่แหวนเพชรที่หยูตงซื้อให้กับคนรักชาติก็แต่แว่ตาดวงใจของครอบครัว จนในที่สุดหมิ่นมินยอมที่จะตั้งท้องหลังจากผ่านการทำแท้งมาถึงสองครั้ง หลังจากคลอดลูกเธอต้องลาออกจากงาน ต้องอยู่บ้านทำงานบ้านและเลี้ยงลูก เป็นทุกขที่ไม่สามารถใช้ชีวิตตามค่านิยมสังคมปัจจุบันได้ทีส่งเสริมหญิงชายเท่าเทียมกัน จนคิดหนีลูกและสามี

วรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล เรื่องไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มผั่งน้ำ เป็นนวนิยายขนาดสั้นที่แปลจากเรื่อง《白银那》ของ ฉือจื่อเจี้ยน (2541) (迟子建, 1998) ตีพิมพ์ในประเทศไทยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2561 เป็นหนึ่งในนวนิยายขนาดสั้นได้รับรางวัลวรรณกรรมมหะเหอ เนื้อเรื่องบอกเล่าสังคมชนบทแห่งหนึ่งในมณฑลเฮย์หลงเจียงประเทศจีน จากข้อมูลใน สตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิง: กรณีศึกษา “ไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มผั่งน้ำ” พระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของชาวลิน เฟงบุญและคณะ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายเรื่องไว้ว่า “วรรณกรรมเรื่องนี้สะท้อนอำนาจของเพศชายในมิติต่าง ๆ ผ่านการร้อยเรียงเรื่องราวของหมู่บ้านเล็ก ๆ ริมผั่งน้ำที่ไม่มีใครรู้จักและไม่ปรากฏในแผนที่ โดยมีอิทธิพลการคลุมถุงชนสะท้อนให้เห็นถึงการจัดการความรักของระหว่างเพศชายและเพศหญิงของสังคมจีนในอดีตที่มีพ่อแม่เป็นผู้ตัดสิน ซึ่งคู่รักชายหญิงไม่มีบทบาทและการตัดสินใจในความรักของตน” ชาวลิน เฟงบุญ และคณะ (2563, หน้า 202-203)

เงินหลินเยว่ ครูสาวประจำหมู่บ้าน กับหมาชวนลี่ ลูกชายคนเดียวของร้านค้าของชา ตัวละครคู่รักหนุ่มสาวที่ต้องปกปิดเรื่องราวความรักของเขาทั้งสองไม่ให้ผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายรับรู้ แต่การแสดงออกของเขาทั้งสอง ก็ไม่สามารถปกปิดให้พ้นสายตาของคนในบ้านอย่าง เงินหลินซึ่ง พี่ชายของเงินหลินเยว่ หรือแม้คนในหมู่บ้านอย่างหวังเต๋อเก๋ย กำนันประจำหมู่บ้านได้ นวนิยายเรื่องนี้ยังบอกเล่าวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้าน เช่นเมื่อฤดูตกปลามาถึงทุกบ้านก็พากันไปที่ริมแม่น้ำเพื่อตกปลา หวังว่าจะขายให้กับพ่อค้ารับซื้อจากต่างเมือง แต่ต้องเกิดเหตุโศกนาฏกรรมเมื่อเกลือที่จะต้องใช้ในการรักษาปลากลับขาดตลาด แม้มีก็ต้องไปซื้อที่ร้านขายของชำตระกูลหม่าที่ปรับราคาเกลือสูงลิ่วจนชาวบ้านไม่พอใจ เป็นเหตุนำมาถึงโศกนาฏกรรม ที่ทำให้ตัวละครหญิงลูกครึ่งรัสเซียภรรยาของกำนันหวังเต๋อเก๋ย อย่างแคทยาต้องมาเสียชีวิต ด้วยเพราะความรักและความเป็นห่วงปากท้องของครอบครัว ถึงกับปีนเขาขึ้นไปหาก้อนน้ำแข็งเพื่อมาเก็บรักษาปลา แต่โชคไม่ดีระหว่างทางถูกหมีทำร้ายถึงแก่ชีวิต หลังจากเหตุการณ์ของแคทยา

ทำให้ร้านค้าของชาตระกูลหม่าปรับลดราคาค่าเกลือ พวกตระกูลหม่าถูกชาวบ้านเหยียดหยามต่ำท้อ แม้แต่ลูกชายของแคทยาภักดิ์คิดที่จะล้างแค้น แต่หวังต่อภัยผู้เป็นพ่อได้ห้ามไว้ เมื่อถึงเวลาคนไปอินนาก็เดินเป็นขบวนไปส่งแคทยาภักดิ์สู่สาน

วรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล เรื่องมรกต เป็นนวนิยายขนาดสั้นที่แปลจากเรื่อง 《祖母绿》 ของจางเจี๋ย (2527) (张洁, 1984) ตีพิมพ์ในประเทศไทยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2564 นวนิยายขนาดสั้นเรื่องนี้ได้รับรางวัลนวนิยายขนาดสั้นดีเด่นของชาติในปี ค.ศ. 1984 เป็นวรรณกรรมสะท้อนสังคมจีนในช่วงปี ค.ศ. 1950 หลังเกิดขบวนการ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919² ผ่านชีวิตสมัยเรียนมหาวิทยาลัยของตัวละครเอก 3 ตัวคือ เจิงลิ่งเออร์ อดีตคนรักหญิงของจ้าวเว่ยที่มีชีวิตสุดทรนทน นอกจากความรักจะไม่สมหวังแล้ว ยังถูกประณามว่าเป็นฝ่ายขวา ด้วยเหตุที่เธอช่วยชายคนรักคัดลอกข้อความลงบนป้าย จนต้องถูกเนรเทศให้ไปอยู่ในที่ที่ห่างไกลถึงซินเจียง ชั่วร้ายลูกชายเพียงคนเดียวที่เกิดจากชายคนรักที่เป็นประหนึ่งของขวัญแทนใจและแรงผลักดันให้มีชีวิตอยู่ก็มาจากไปด้วยเหตุจมน้ำในวัยเพียงแค่ 15 ปี

จ้าวเว่ย ลูกชายคนเดียวของตระกูลจ้าว เป็นประธานสมาพันธ์นักศึกษาของภาควิชา จัดงานกิจกรรมมากมาย เรียกว่าเป็นนักกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ถึงแม้เขาจะมีความคิดหลักแหลม แต่ก็ไม่สามารถที่จะช่วยเหลืออะไรเจิงลิ่งเออร์ได้ ยิ่งไปกว่านั้นคือเขาเป็นพ่อของเถาเถา เด็กชายที่เกิดจากความรักเพียงชั่วข้ามคืนของเขากับเจิงลิ่งเออร์ ซึ่งเจ้าตัวก็ไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน และหลูเป่ย์เหอ เลขานุการของสาขาพรรคชั้นปี ๒ ภรรยาของจ้าวเว่ยแม่ของเซียงตง ผู้ที่รู้ดีว่าคนที่น่าจะถูกประณามและเนรเทศนั้นคือใคร แต่ด้วยตนมีใจให้จ้าวเว่ยจึงเลือกที่จะมองไม่เห็นกับสิ่งที่เกิดขึ้น และสุดท้ายในการประชุมพัฒนาคอมพิวเตอร์แบบใหม่เป็นไมโครคอมพิวเตอร์เล็ก ๆ หลูเป่ย์เหอเป็นคนเสนอชื่อเจิงลิ่งเออร์ให้เข้าร่วมวิจัย จึงทำให้ทั้ง 3 คน ได้กลับมาพบกันอีกครั้ง

วรรณกรรมจีนร่วมสมัยทั้ง 3 เรื่องข้างต้น ล้วนมีปมความรักเป็นทั้งตัวดำเนินและตัวประกอบของเรื่อง จึงคงปฏิเสธไม่ได้ว่า “ความรัก” เป็นส่วนสำคัญในวรรณกรรม และเป็นส่วนสะท้อนให้เห็นพลังของความรักที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ รวมถึงพลังความรักที่สามารถสร้างความเข้าใจกันและร่วมขจัดความขัดแย้งได้ ดังพระนิพนธ์คำนำในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กล่าวถึงความรักในวรรณกรรมว่า

“ความรัก” เป็นแก่นเรื่องสำคัญในวรรณกรรมมาทุกยุคทุกสมัย ความเจ็บปวดจากรักเป็นอารมณ์สะท้อนใจที่สร้างวรรณกรรมและศิลปะอันซาบซึ้งตรึงใจมาตลอด (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 5) และความรักในวรรณกรรมยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นพลังอันยิ่งใหญ่ของความรัก ในมิติที่กว้างใหญ่กว่าความรักหญิงชาย ไม่ว่าจะเป็นความรักในความรู้ ความรักของพ่อแม่ลูก รวมถึงความรักชาติบ้านเมือง (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564, น. 7) จึงสิ่งที่ทำให้รับรู้ได้ว่า ความรักอันยิ่งใหญ่ไม่ว่าต่อมนุษย์หรือธรรมชาติย่อมอาจสร้างวีรกรรมอันงดงามปลอบประโลมและสลายความขัดแย้งได้ เป็นความ “ยิ่งใหญ่” ของหัวใจมนุษย์ที่จะไม่ถูกทำลายตลอดกาล (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2561, น. 7)

นอกจากนี้ ความรักของตัวละครเอกหนุ่มสาวที่เกิดขึ้นวรรณกรรมจีนร่วมสมัยทั้ง 3 เรื่องนั้น เป็นสื่อที่นำเสนอให้เห็นถึงความรักที่เกิดขึ้นในสังคมและเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เรื่องมรกต เป็นความรักของตัวละคร ที่ได้รับผลกระทบจากแรงกดดันทางสังคมด้วยเหตุการณ์การเมือง จึงทำให้ต้องพลัดพรากจากกันและไม่สมหวังในรักที่วาดไว้ ส่วนความรักที่ต้องหลบซ่อนอย่าง ตัวละครในสังคมชนบทเรื่อง ไปอินน้า หมู่บ้านลับลิ้มผึ่งน้ำ เป็นรักที่ต้องทำตามความต้องการของครอบครัวที่มีพ่อและแม่คอยกำกับ ส่วนความรักที่ดูเหมือนค่อนข้างจะเป็นอิสระในการตัดสินใจและน่าจะสมตามใจหวังที่สุดแล้วของตัวละครในเรื่อง ความรักใดจะไม่ปวดร้าว แต่กลับต้องมีความทุกข์ใจด้วยเหตุของการไม่เข้าใจกัน จนแทบจะหนีห่างเลิกรากันไป จึงพูดได้ว่าเรื่องราวความรักต่างเรื่องต่างรสของวรรณกรรมทั้ง 3 เรื่องนี้ เหมาะในการศึกษาภาษาภาพพจน์ความรักที่เกิดขึ้นในสังคมและเหตุการณ์ที่ต่างกันอย่างยิ่ง

² ขบวนการ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 เป็นขบวนการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงปักกิ่ง ที่รวมตัวชุมนุมกันที่หน้าจัตุรัสเทียนอันเหมิน และตะโกนคำขวัญที่ว่า “คืนเมืองชิงเต่ากลับ” “โค่นล้มโจรขายชาติ” (“还我青岛”、“打倒卖国贼”) และการเคลื่อนไหวนี้ส่งผลให้คณะผู้แทนจีนที่เข้าร่วมประชุมสันติภาพปารีสปฏิเสธลงนามในสนธิสัญญา (国务院侨务办公室, 2009, p. 206-208)

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาพพจน์เกี่ยวกับความรักในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 3 เรื่อง คือ เรื่องไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มฝ่งน้ำ 《白银那》 เรื่องความรักใจจะไม่ปวดร้าว 《哪种爱不疼》 และเรื่องมรกต 《祖母绿》

3. กรอบแนวคิด

การศึกษาเรื่อง ลักษณะเด่นนวนิยายแปลจีนพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของณัฐภัทร์ ชาญนนทวัฒน์ และคณะ (2561, น. 163-165) ได้อธิบายถึงภาพพจน์ในนวนิยายแปลจีน ฉบับพระราชนิพนธ์ว่า

ภาพพจน์ (Figure of speech) คือ การใช้ถ้อยคำที่เป็นส่วนโวหารที่ทำให้เป็นภาพที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร เจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้มากกว่าการบอกเล่าอย่างตรงไปตรงมา และภาพพจน์ที่พบบ่อยมี 3 รูปแบบ คือ อุปมา อุปลักษณ์และสัทพจน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

อุปมา (Simile) คือ ภาพพจน์การเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน โดยมีคำเชื่อมโยง เช่นคำว่า เหมือน ดุจ ดัง ราว ปาน ประหนึ่ง ฯลฯ

อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การเปรียบเทียบโดยนำลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบกล่าวแทนที่ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมโยง หรืออาจมีคำว่า เป็น และคำว่า คือ การใช้อุปลักษณ์ให้ความหมายและอารมณ์ของความมีน้ำหนั

สัทพจน์ (Onomatopoeia) คือ การเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียง เช่น “ตึงๆ ตึงๆ” มาจากคำว่า “叮叮当当”

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเพียงแค่ภาพพจน์ความรัก ที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เท่านั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ภาพพจน์เพียง 2 รูปแบบคือ รูปแบบอุปมาและรูปแบบอุปลักษณ์ ที่จะใช้ในการจำแนกและวิเคราะห์

4. ระเบียบวิธีวิจัย

4.1 ศึกษาเอกสารประเภทบทความวิจัยและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

4.2 ศึกษาวรรณกรรมจีนร่วมสมัยต้นฉบับและฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 3 เรื่อง คือ เรื่องไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มฝ่งน้ำ 《白银那》 เรื่องความรักใจจะไม่ปวดร้าว 《哪种爱不疼》 และเรื่องมรกต 《祖母绿》

4.3 เลือกและวิเคราะห์ภาพพจน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4.4 นำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในรูปแบบการพรรณนา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ณัฐภัทร์ ชาญนนทวัฒน์ และคณะ (2561, น. 152) ศึกษาเรื่องลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากวรรณกรรมจีนร่วมสมัยจำนวน 5 เรื่อง คือ ผีเสื้อ เมฆเห็นน้ำไหล หมู่บ้านเล็ก ตระกูลเป้า นารีนครา และตลอดกาลนั้นนานแค่ไหน พบว่า นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ มีลักษณะเด่นทั้งด้านภาษาและเนื้อหา ซึ่งลักษณะเด่นด้านภาษามี 2 ประการ คือ การสรรคำและการใช้ภาพพจน์

รัญวรัชญ์ พูลศรี (2562, น. 436-455) ศึกษาเรื่องความรักใจจะไม่ปวดร้าว: สตรีนิยมในพระราชนิพนธ์แปล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การศึกษาแบ่ง 3 ด้าน คือ สตรีนิยมกับมายาคติเรื่องความรัก ความปวดร้าวจากสังคม และความเปรียบข้ามวัฒนธรรม พบว่า นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนมายาคติเกี่ยวกับความรักโรแมนติกระหว่างชายหญิงและวาทกรรม

ครอบครัวย่อยอย่างชัดเจน ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับสตรีในด้านความปวดร้าวจากสังคมและเป็นสื่อสะท้อนปัญหาสังคมจีนร่วมสมัยที่สตรีถูกคาดหวังให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและครอบครัว นอกจากนี้นวนิยายยังใช้ภาษาที่เข้มข้น กระชับ ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวได้อย่างไม่เบื่อหน่ายและยังใช้ความเปรียบที่ลึกซึ้งทำให้เกิดจินตภาพชัดเจน อันเป็นความงามทางวรรณศิลป์ที่โดดเด่นที่สุดของนวนิยายเรื่องนี้

ชาวลิน เฟ่งบุญ และคณะ (2563, น. 180-181) ศึกษาเรื่อง สตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิง: กรณีศึกษา “ไป๋อินน่า หมูบ้านลับลิ้มผั่งน้ำ” พระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พบว่า ตัวละครเพศหญิงมีบทบาทตรงตามแนวคิดทฤษฎีสตรีนิยมสายเสรีนิยมและสังคมนิยม สภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนในวรรณกรรมเรื่องนี้ สะท้อนให้เห็นเรื่องปิตาธิปไตย อิทธิพลการคลุมถุงชน รวมถึงวัฒนธรรมความเชื่อ และยังพบว่าเพศหญิงมีพลังอ่อน (Soft Power) ที่เป็นตัวประสานและขับเคลื่อนให้สังคมอยู่ได้อย่างสมดุลทั้งเพศชายและเพศหญิง

นพวรรณ เมืองแก้ว และคณะ (2565, น. 180-181) ศึกษาเรื่องความเป็นชายแบบเก่าและแบบใหม่ของตัวละครเพศชายในพระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ไป๋อินน่า หมูบ้านลับลิ้มผั่งน้ำ” พบว่า ตัวละครเพศชายในวรรณกรรมเรื่องนี้ มีความเป็นชายทั้งแบบเก่า (Traditional) และแบบใหม่ (New Male) ทั้งแบบเต็มรูปแบบและผสมผสานและด้วยภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมในวรรณกรรมเรื่องนี้ จึงทำให้ลักษณะของตัวละครเพศชายมีความเป็นชายแบบเก่ามากกว่าความเป็นชายแบบใหม่ แต่ความเป็นชายถูกกำหนดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัจจุบันความเป็นชายมีความแตกต่างและหลากหลายมากขึ้น แม้ว่าในปัจจุบันความเป็นชายแบบเก่ายังคงมีอิทธิพลอยู่ในสังคม แต่ความเป็นชายแบบใหม่ก็ได้รับการยอมรับและนำเสนอควบคู่กัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาของชาวลิน เฟ่งบุญ และคณะ (2563) และรัฐรัชฎ์ พูลศรี (2562) เป็นการศึกษาเรื่องสตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิง การศึกษาของนพวรรณ เมืองแก้ว และคณะ (2565) เป็นการศึกษาเรื่องความเป็นชายแบบเก่าและแบบใหม่ผ่านตัวละครเพศชาย ซึ่งเป็นการศึกษาวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลเท่านั้น ส่วนการศึกษาของณัฐภัทร์ ชาญนนทวัฒน์ และคณะ (2561) แม้จะเป็นการศึกษาวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล โดยเทียบเคียงภาษาวรรณกรรมฉบับแปลและต้นฉบับภาษาจีนเหมือนกัน แต่เรื่องราวยุทธกรรมแตกต่างกัน จึงทำให้เป็นการศึกษาในมุมมองภาษาที่ต่างไป บทความวิจัยในมือผู้อ่านฉบับนี้ มุ่งศึกษาภาพพจน์ความรักที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เปรียบเทียบกับต้นฉบับภาษาจีน เพื่อแสดงถึงพระอัจฉริยภาพด้านการแปลและการเลือกใช้คำแทนความหมายภาษาต้นฉบับที่สามารถสร้างอรรถรสให้กับผู้อ่าน และทำให้ผู้อ่านตีความกับเรื่องราวของวรรณกรรมด้วยสำนวนภาษาเข้าใจง่าย

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการนำเสนอผลการวิจัยนี้ได้ถ่ายทอดเสียงคำศัพท์ภาษาจีนเป็นภาษาไทย การถ่ายทอดเสียงจึงต้องปรากฏตัวอักษรจีน (พินอิน) ผู้วิจัยเลือกใช้พจนานุกรม Modern Chinese Standard Dictionary 2016 (7th ed.) เป็นเกณฑ์การเขียนตัวอักษรจีน (พินอิน) และถ่ายทอดเสียงโดยใช้เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทยของสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 เป็นเกณฑ์การถ่ายทอดเสียง

7. ผลการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวรรณกรรมภาษาต้นฉบับ ทั้ง 3 เรื่อง และจำแนกภาพพจน์ตามกรอบแนวคิดของ ณัฐภัทร์ ชาญนนทวัฒน์ และคณะ (2561) พบว่า วรรณกรรมปรากฏการใช้ภาพพจน์เกี่ยวกับความรักทั้ง 2 รูปแบบคือ รูปแบบอุปมาและรูปแบบอุปลักษณ์ ซึ่งวรรณกรรมจีนร่วมสมัยเรื่อง รักใคร่จะไม่ปวดร้าว และเรื่องมรดก ปรากฏการใช้ภาพพจน์เกี่ยวกับความรักทั้ง 2 รูปแบบ คือรูปแบบอุปมาและรูปแบบอุปลักษณ์ ส่วนเรื่องไป๋อินน่า หมูบ้านลับลิ้มผั่งน้ำ ปรากฏการใช้ภาพพจน์เกี่ยวกับความรัก

ในรูปแบบอุปมาอุปไมยเป็นหลัก ซึ่งภาพพจน์ที่ใช้ในวรรณกรรมฉบับแปลนั้นเป็นภาพพจน์ที่วรรณกรรมต้นฉบับมีการใช้อยู่เดิม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แสดงภาพพจน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้ง 3 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์	ภาพพจน์เกี่ยวกับความรัก	
			แบบอุปมา	แบบอุปลักษณ์
1.	ความรักใดจะไม่ปวดร้าว 《哪一种爱不疼》	2559	✓	✓
2.	ไปอินนา หมูบ้านลับลิ้มผิงน้ำ 《白银那》	2561		✓
3.	มรกต 《祖母绿》	2564	✓	✓

เมื่อนำภาพพจน์ที่เกี่ยวกับความรักจากวรรณกรรมร่วมสมัยทั้ง 3 เรื่อง จำแนกกลุ่มพบว่า ภาพพจน์ที่เกี่ยวกับความรักในรูปแบบอุปมามีจำนวน 5 ภาพพจน์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

แสดงภาพพจน์เกี่ยวกับความรักรูปแบบอุปมาที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้ง 3 เรื่อง

ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปมา				
ลำดับ	ภาพพจน์ฉบับแปล	ภาพพจน์ต้นฉบับ	ความเปรียบ (เหมือน)	เรื่องที่ปรากฏ
1.	เล่นจิว	演出	การแสดงและละคร	ความรักใดจะไม่ปวดร้าว
2.	ผนังทองกำแพงเหล็ก	铜壁铁墙	กำแพงเกราะและความมั่นคง	
3.	ความรักกับเพชร	爱情跟钻石	สิ่งล้ำค่า	
4.	กลิ่นหอมฟุ้งไปทั่ว รสชาติอร่อย	香气四溢美味可口	กลิ่นรสอาหาร	
5.	ดอกผักบุ้ง	喇叭花儿	ความฉาบฉวย (ไม่จริงจัง, ชั่วครั้งชั่วคราว)	มรกต

ตารางที่ 3 นำเสนอภาพพจน์รูปแบบอุปมาเป็นการเปรียบความรักเหมือนกับ “ละคร การแสดง กำแพงเกราะ (ความมั่นคง) สิ่งล้ำค่า ความฉาบฉวย (ไม่จริงจัง, ชั่วครั้งชั่วคราว) และกลิ่นรสอาหาร”

และเมื่อนำภาพพจน์ที่เกี่ยวกับความรักจากวรรณกรรมร่วมสมัยทั้ง 3 เรื่อง จำแนกกลุ่มพบว่า ภาพพจน์ที่เกี่ยวกับความรักในรูปแบบอุปลักษณ์มีจำนวน 9 ภาพพจน์ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

แสดงภาพพจน์เกี่ยวกับความรักรูปแบบอุปลักษณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลใน กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้ง 3 เรื่อง

ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปลักษณ์				
ลำดับ	ภาพพจน์ฉบับแปล	ภาพพจน์ต้นฉบับ	ความเปรียบ (เป็น)	เรื่องที่ปรากฏ
1.	โบ	辩绳	สิ่งของ	ไปอินนา
2.	หน้าเขาแดง	脸就腾地红	อารมณ์และความรู้สึก	
3.	แอบขายเกลื่อให้ในราคาเดิม	会悄悄按原价	บุคคลสำคัญพิเศษ	
4.	ก็เป็นเพียงละครฉากหนึ่ง	不过是一出剧	บทละคร	

ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปลักษณ์				
ลำดับ	ภาพพจน์ฉบับแปล	ภาพพจน์ต้นฉบับ	ความเปรียบ (เป็น)	เรื่องที่ปรากฏ
5.	นักแสดง	演员	นักแสดง	ความรักใดจะไม่ปวดร้าว
6.	กลายเป็นความเกลียดความไม่พอใจ	被彼此的怨恨和不满替代	อารมณ์และความรู้สึก	
7.	ใช้ก้านใบเรียวยาวเล็กอ่อนนุ่มกำบังลมและฝนปกป้องจั่วเวย	却并出全力用她几片柔嫩的细茎，为左葳遮风挡雨	การต่อสู้	มรกต
8.	มีความสุขเหมือนคนกับคนหนึ่ง เป็นนายที่ทำอะไรได้ตามชอบใจ อีกคนเป็นทาสที่ต้องทำตามอย่างเคร่งครัดซื่อสัตย์	幸福得如同一个随心所欲的主人，和一个唯命是从的奴隶一样	ผู้รับใช้	
9.	เธอก็เล่นบทบาทเดียวกับฉัน	扮演的也是和我同样的角色	บทบาทการแสดง	

ตารางที่ 4 นำเสนอภาพพจน์รูปแบบอุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบความรักเหมือนกับการเป็น “สิ่งของ (การให้) บุคคลสำคัญพิเศษ อารมณ์และความรู้สึก บทละคร นักแสดง การต่อสู้หรือแม้แต่ผู้รับใช้”

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า คำที่ใช้แทนภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลนั้นมีทั้งเป็นไปตามภาษาต้นฉบับและปรับคำต่างจากภาษาต้นฉบับด้วย แต่ยังคงความหมายตามภาษาต้นฉบับเดิมอยู่ เป็นเพราะให้มีรรถรสในการอ่าน ตามที่ รัญวรัญญ์ พูลศรี (2562, น. 454) กล่าวว่า “ความเปรียบเป็นอัจฉริยภาพของกวี แต่หากปราศจากพระอัจฉริยภาพของผู้แปลคือ กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ แล้ว ตัวบทย่อมสูญเสียอรรถรสและการสื่อสารสำคัญของเรื่อง”

ด้วยภาพพจน์ความรักในวรรณกรรมปรากฏในบริบทและเกิดขึ้นในเหตุการณ์ที่ต่างกัน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจะนำเสนอด้วยตัวอย่างข้อความในส่วนถัดไป

1) ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปมา ในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล

ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปมาในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมเรื่องความรักใดจะไม่ปวดร้าวและเรื่องมรกตนั้น ผู้ศึกษาพบว่า ภาพพจน์ความรักจะถูกเปรียบกับละคร การแสดง กำแพงเกราะ (ความมั่นคง) สิ่งล้ำค่า ความฉาบฉวย (ไม่จริงจัง, ชั่วครั้งชั่วคราว) และกลิ่นรสอาหาร ซึ่งมีทั้งความหมายเชิงบวกและเชิงลบ เป็นถ้อยความที่สามารถจะทำให้ผู้อ่านเรียนรู้ และตระหนักถึงความเหมาะสมของความรัก ดังตัวอย่างในวรรณกรรมต่อไปนี้

1.1) เรื่อง ความรักใดจะไม่ปวดร้าว 《哪一种爱不疼》

พบว่าในวรรณกรรมมีการเปรียบ “ความรัก” กับ “การเล่นจ้ว” หมายถึง ความรักเหมือนกับการแสดงละคร เพื่อบ่งบอกว่า ความรักในวัยเรียนเป็นความรักที่ไม่มั่นคง หากความจริงจังและจริงใจได้ยาก ซึ่งเป็นถ้อยคำพรรณนาของตัวละครในวรรณกรรมจากข้อความที่ว่า

大学里的恋爱，更像是一次台上的演出。

(川) 妮 [ชวนหนี], 2010. p. 553)

ความรักในมหาวิทยาลัยเหมือนกับการเล่นจ้วบทเวที เมื่อจบแล้วก็จบกัน

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 19)

ข้อความข้างต้น ในภาษาต้นฉบับใช้คำว่า 演出 yǎnchū (เหยียนชู่) มีความหมายว่า “แสดง” ซึ่งเป็นความหมายโดยกว้าง สามารถใช้กับการแสดงในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงระบำ การเต้นรำ การแสดงกายกรรมหรือการแสดงละคร ก็สามารถใช้คำว่า 演出 yǎnchū (เหยียนชู่) ได้ ในภาษาฉบับแปลนั้น ผู้แปลเลือกใช้คำว่า เล่น³ แทนความหมายของคำว่า เล่นละคร หรือ แสดงละคร ในภาษาปลายทาง ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้แปลเลือกใช้แทนความหมายและรักษาความหมายเดิมจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาปลายทาง พร้อมสอดแทรกให้ผู้อ่านรู้จักศิลปะวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับด้วย

นอกจากนั้น วรรณกรรมยังเปรียบ “ความรัก” กับ “ผนังทองและกำแพงเหล็ก” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักนั้นมีความมั่นคง สามารถจะปกป้องและเอาชนะกับทุก ๆ สิ่งได้ ซึ่งเป็นความเชื่อของตัวละครวัยหนุ่มสาวในวรรณกรรม ที่มีความเชื่อต่อความรัก จากข้อความที่ว่า

爱情是我们的铜墙铁壁，是我们赖以保护自己的铠甲。

(川妮 [ชวนหนี], 2010. p. 553)

ความรักเป็นดังผนังทองกำแพงเหล็กที่ปกป้องเรา เป็นเกราะป้องกันคุ้มครองเรา

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 20)

ข้อความข้างต้น ในภาษาต้นฉบับใช้คำว่า 铜 tóng (ตง) “ทองแดง” เมื่อรวมกับคำว่า 墙 qiáng (เจียง) “ผนัง” มีความหมายว่า “ผนังทองแดง” แต่ในภาษาฉบับแปลนั้น ผู้แปลเลือกใช้คำว่า ทอง แทนความหมายของคำว่า ทองแดง ในภาษาปลายทาง ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้แปลเลือกใช้แทนความหมายจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาปลายทาง ถึงแม้ว่าความหมายของคำจะเปลี่ยนไป แต่ก็ยังคงความหมายในเนื้อความเช่นเดิมคือความมั่นคง อีกทั้งยังบ่งบอกว่าความรักนอกจากจะมีความมั่นคงแล้ว ยังมีค่าดังทองอีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น วรรณกรรมยังเปรียบ “ความรัก” กับ “เพชร” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักนั้นนอกจากจะมีความมั่นคงและยืนยาวแล้ว ยังทรงคุณค่ายากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบได้ ดังคุณสมบัติของเพชร ที่มีความแข็งแกร่งมั่นคง ยั่งยืนและสวยงาม จากข้อความที่ว่า

钻石恒久远，一颗永流传。在所有的广告词中，这一句，最有穿透力。这样的广告词让人相信，爱情跟钻石具有相同的品质，坚不可摧，天长地久。

(川妮 [ชวนหนี], 2010. p. 560)

“เพชรอยู่ได้นาน เกือบได้หลายชั่วคน” คำโฆษณาประโยคนี้อิทธิพลจับจิตจับใจคนมากที่สุด การโฆษณาแบบนี้ทำให้คนเชื่อว่าความรักกับเพชรมีคุณสมบัติเหมือนกันคือยั่งยืน ไม่ถูกทำลายได้ง่าย ๆ อยู่ยาวเหมือนทองฟ้า อยู่นานเหมือนแผ่นดิน

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 35)

³ จิ้ว หรือ อุปรากรจีน คือ ละครจีนแบบโบราณ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 291) เป็นรูปแบบละครจีนดั้งเดิม เช่น 昆曲 Kūnqǔ (คุนฉีว) จิ้วคุนฉีว Kunqu Opera 京剧 Jīngjù (จิงจี้ว) จิ้วปักกิ่ง Peking Opera 粤剧 Yuèjù (เยว่จี้ว) จิ้วกวางตุ้ง Cantonese Opera หรือ จิ้วท้องถิ่นอื่น ๆ เป็นต้น และยังเป็นารรวมศิลปะการแสดงทั้งด้านการร้อง พูด แสดง และการต่อสู้เข้าไว้ด้วยกัน (国务院侨务办公室, 2009, p. 104-107) โดยนำเอาเหตุการณ์ในพงศาวดารและประวัติศาสตร์ หรือเทพนิยายมาดัดแปลงเป็นบทละคร เพื่อใช้ในการแสดงและสะท้อนชีวิตในสังคมผ่านผู้แสดง

อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมยังคงเตือนและชี้ให้ผู้อ่านได้มองเห็นในหลาย ๆ แง่มุมที่เกี่ยวกับความรัก จึงได้เปรียบ “ความรัก” กับ “กลิ่นรสอาหาร” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักนั้นแรกเริ่มก็จะมีกลิ่นหอมเย้ายวนรับรู้จนใจ แต่เมื่อนานไปหากไม่ช่วยกันเติมเต็มแล้ว ความรักก็อาจจะกลายเป็นรักที่สุดแสนจะน่าเบื่อและน่าเอือมระอาได้ จากข้อความที่ว่า

爱情很像小时候看见妈妈炼的猪油，温度是关键。热了才会化，化了才会香气四溢
 美味可口，冷了就凝成肥腻腻的白色固体，难以下咽。
 (川妮 [ชวนหนี], 2010. p. 567)

ความรักเหมือนตอนที่แม่เจียน้ำมันหมู ข้อสำคัญคืออุณหภูมิ ความร้อนทำให้น้ำมันไหล
 ออกมา กลิ่นหอมฟุ้งไปทั่ว รสชาติอร่อย ถ้าเย็นลงก็จะมันเลี่ยนเกินไป กินไม่อร่อย
 (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 53)

ตัวอย่างข้อความการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “เพชร” และ “ความรัก” กับ “กลิ่นรสอาหาร” ข้างต้นนั้น ผู้แปลดำเนินการแปลตามความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับ โดยเลือกสรรถ้อยคำที่มีความเหมาะสมกับความหมายในภาษาปลายทาง นอกจากจะสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายแล้ว ยังได้รับอรรถรสและมีจิตภาพร่วมกับเรื่องราวของวรรณกรรม

1.2) เรื่อง มรกต 《祖母绿》

พบว่าผู้เขียนเปรียบ “ความรัก” กับ “ดอกผักบุ้ง” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักของวัยหนุ่มสาวนั้น เป็นความรักที่รีบเร่ง และขาดการศึกษาไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน หรือพูดได้ว่าเป็นความรักชั่วครู่ยามเท่านั้น จากข้อความที่ว่า

那难道是少男女之间聚散匆匆的爱么？像喇叭花儿一样，只开一个早晨？
 (张洁[จางเจี๋ย], 1984. p. 21)

ความรักระหว่างเด็กหนุ่มกับเด็กสาวที่รีบร้อนอยู่ด้วยกันปุบปับแยกจากกันอย่างนั้นหรือ
 เหมือนดอกผักบุ้งที่บ้านอยู่เพียงชั่วเช้าวันเดียวเท่านั้น
 (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564, น. 104)

ข้อความข้างต้น เนื่องจากคำว่า 喇叭 lǎ · ba (หล่าปา) ในภาษาต้นฉบับมีสองความหมายคือ “แตร หรือ ลำโพง” ดังนั้นคำว่า 喇叭花⁴ lǎ · bahuā (หล่าปาฮวา) จึงอาจให้ความหมายว่า “ดอกแตร หรือดอกลำโพง” ก็ได้ แต่หากแปลตรงตามภาษาที่ต้นฉบับพรรณนาไว้ อาจทำผู้อ่านในภาษาปลายทางเกิดความสับสน ด้วยความไม่รู้จักดอกไม้ชนิดนี้ ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า ดอกผักบุ้ง แทนความหมายของคำว่า 喇叭花 lǎ · bahuā ในภาษาฉบับแปล ซึ่งคำว่า ดอกผักบุ้ง ในภาษาปลายทางเป็นดอกไม้ที่ผู้อ่านเมื่ออ่านแล้วก็สามารถเข้าใจได้ทันที นอกจากนี้ ดอกไม้ทั้งสองชนิดนี้เป็นดอกไม้ของพืชพันธุ์เดียวกัน มีสีและลักษณะที่คล้ายกันอีกด้วย

⁴ 喇叭花 lǎ · bahuā (หล่าปาฮวา) เป็นชื่อเรียกหนึ่งของต้นดอกจูว้าว 牵牛花 qiānniúhuā (เชียนหนิวฮวา) เป็นชื่อไม้เลื้อยชนิดหนึ่งมีใบรูปหัวใจ ออกดอกเป็นลักษณะรูปแตร โดยทั่วไปสีแตรอ่อน สีม่วงแดง สีส้มเงินอมม่วง เมล็ดสีดำ ใช้เป็นยาถ่ายและปลูกเป็นไม้ดอกสำหรับชมความสวยงามในประเทศไทยรู้จักในชื่อ ผักบุ้งญี่ปุ่น

2) ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปลักษณ์ในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล

ภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปลักษณ์ในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปล ที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมเรื่อง ไข่อินนา หมู่บ้านลับลิ้มผิงน้ำ เรื่องความรักจะไม่ปวดร้าว และเรื่องมรดก นั้น ผู้วิจัยพบว่าภาพพจน์ความรักจะถูกเปรียบกับการเป็นสิ่งของ (การให้) บุคคลสำคัญพิเศษ อารมณ์และความรู้สึก บทละคร นักแสดง การต่อสู้หรือแม้แต่ผู้รับใช้ ซึ่งมีทั้งความหมายเชิงบวกและเชิงลบ เป็นถ้อยความที่สามารถจะทำให้ผู้อ่านเรียนรู้ และตระหนักถึงความเหมาะสมของความรัก ดังตัวอย่างในวรรณกรรมต่อไปนี้

2.1) เรื่อง ไข่อินนา หมู่บ้านลับลิ้มผิงน้ำ 《白银那》

พบว่าผู้เขียนเปรียบ “ความรัก” กับ “สิ่งของ” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักนอกจากการกระทำ เพื่อให้อีกฝ่ายรับรู้ได้ถึงความรักที่มีให้แล้ว ยังต้องมีสิ่งของเพื่อเป็นสิ่งที่แทนใจที่จะมอบให้กับคนที่รัก ซึ่งเป็นความคิดของตัวละครชายหนุ่มที่นึกถึงหญิงสาวผู้เป็นที่รัก จากข้อความที่ว่า

父母离家后愉快地吹着口哨剥鱼，时不时还提起一条粉红色的鱼肠说：“我要把你晒干了，就给陈琳月当**辫绳**用！”

(迟子建 [ฉือจื่อเจี้ยน], 1988. p. 86)

เมื่อพ่อแม่ออกจากบ้านไปแล้ว เขาแล่ปลาผิงน้ำอย่างมีความสุข บางครั้งบางครั้งก็ยังหยิบไส้ปลาขึ้นมา แล้วพูดว่า “ฉันจะตากแห้งให้แห้ง ให้เงินหลินเยว่ทำเป็น**โบผูกผม**”

(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2561, น. 25)

ข้อความข้างต้น ภาษาต้นฉบับใช้คำว่า 辫 biàn (เปีย) “ผมเปีย” เมื่อรวมกับคำว่า 绳 shéng (เส้น) “เชือก” มีความหมายว่า “เชือกผูกผมเปีย” แต่ในภาษาฉบับแปลนั้น ผู้แปลเลือกใช้คำว่า โบผูกผม แทนความหมายในภาษาปลายทาง ถึงแม้ว่าความหมายของคำจะเปลี่ยนไป แต่ก็ยังคงความหมายของเนื้อความเดิมคือ สิ่งที่น่ามาผูกผม และยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายอีกด้วย อีกประการหนึ่งหญิงสาวทั่วไปก็คงไม่ใช่เชือกมาผูกผม หากแต่นำเศษผ้าหรือโบมาผูกผมเสียมากกว่า

ผู้เขียนเปรียบ “ความรัก” กับ “อารมณ์และความรู้สึก” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักทำให้บุคคลที่อยู่ในช่วงเวลาแห่งรัก มักจะมีอาการและแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะเป็นท่าทางหรือสีหน้าความเขินอาย ซึ่งตัวละครชายในวรรณกรรมไม่ได้พูดหรือบอกเล่าว่าตนเองมีความรักกับหญิงสาวบ้านไหน แต่เมื่อได้ยินชื่อหญิงสาวผู้เป็นที่รักแล้วก็จะมึนหน้าอาการออกมาจนผู้พบรับรู้ได้ ชื่อที่เอ่ยออกไปนั้นเป็นคำสำคัญของชายหนุ่มผู้นี้ จากข้อความที่ว่า

我说出陈琳月的名字，他的脸就**腾地**红了，看得出陈琳月在他心目中的位置非同小可。

(迟子建 [ฉือจื่อเจี้ยน], 1988. p. 91)

ฉันบอกชื่อเงินหลินเยว่ **หน้าเขาแดง**ขึ้นมาทันทีมองออกว่าในใจของเขาเงินหลินเยว่เป็นคนสำคัญ

(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2561, น. 37)

นอกจากผู้เขียนเปรียบเทียบความรักเป็นสิ่งของและอารมณ์แล้ว ยังเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “บุคคลสำคัญพิเศษ” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักเป็นสถานะความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน อีกทั้งยังให้ต่างฝ่ายเข้าใจตรงกันว่า ต่างฝ่ายต่างเป็นบุคคลสำคัญพิเศษ จากการพูดของตัวละครชายหนุ่มที่พูดกับแฟนสาว ในความหมายแฝงคือเพราะเป็นตัวเธอ ฉันจึงจะทำการนี้ที่ต่างจากคนอื่น จากข้อความที่ว่า

她找到马川立后说明了情况，马川立说他不可能说服父母狠杀盐价，如果陈家不介意，他会悄悄按原价为她卖一些盐的。

(迟子建 [ฉือจื่อเจียน], 1988. p. 100)

เงินหลินเยว่พูดกับฉันว่าเธอพบหมาขวนลิแล้ว พูดอธิบายชัดเจน หมาขวนลิบอกว่าคงเป็นไปได้ที่เขากลับไปเกลี้ยกล่อมพ่อแม่ให้ลดราคาเกลือ ถ้าพวกตระกูลเงินไม่ว่าอะไร เขาจะแอบขายเกลือให้ในราคาเดิม

(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2561, น. 55)

ตัวอย่างข้อความการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “อารมณ์และความรู้สึก” และ “ความรัก” กับ “บุคคลสำคัญพิเศษ” ข้างต้นนั้น ผู้แปลดำเนินการแปลตามความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับ โดยเลือกสรรถ้อยคำที่มีความเหมาะสมกับความหมายในภาษาปลายทาง นอกจากจะสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายแล้ว ยังได้รับอารมณ์และจินตภาพร่วมกับเรื่องราวของวรรณกรรม

2.2) เรื่อง ความรักใดจะไม่ปวดร้าว 《哪一种爱不疼》

พบว่าผู้เขียนเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “บทละคร” เพื่อบ่งบอกว่า เรื่องราวความรักของวัยหนุ่มสาวไม่ว่าจะน่าตื้นตื้น ลึกซึ้ง หรือมีความสุขเพียงใด ก็เป็นเพียงแค่บทละครระหว่าง 2 บุคคล ที่ขาดประสบการณ์ความรักและได้ร่วมกันเขียนขึ้นมา ซึ่งเป็นการพรรณนาความคิดความรู้สึกของตัวละครหญิงสาว จากข้อความที่ว่า

不管那么刻骨铭心，不管那么轰轰烈烈，哪怕惊天地。泣鬼神，不过是一出剧，热闹完了就要谢幕。毕业大幕拉上，大家都从舞台上下来，走入各自的现实中。

(川妮 [ชวหนี่], 2010. p. 553)

แม้ว่าความสัมพันธ์จะลึกซึ้งตื้นตื้นแค่ไหน นานเพียงใด ก็เป็นเพียงละครฉากหนึ่ง เมื่อแสดงออกอย่างไรก็ต้องปิดฉากแล้ว ทุกคนก็ลงจากเวที เดินหน้าไปตามวิถีชีวิตของตน

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 19)

ในวรรณกรรมยังมีการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “นักแสดง” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักของวัยหนุ่มสาวที่ร่วมกันบรรจงแต่งบทละครให้มีความสวยงามและสมหวังตามที่ตั้งใจ ไม่เพียงแต่เป็นผู้กำกับเนื้อหาเรื่องราวในบทละครนั้น แต่ยังเป็นนักแสดงที่ได้แสดงตามบทบาทที่แต่งขึ้นอีกด้วย และยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ให้อยู่ตลอดรอดฝั่ง ซึ่งเป็นการพรรณนาความคิดความรู้สึกของตัวละครหญิงสาว จากข้อความที่ว่า

我和禹东没有分手，我们是两个贪恋舞台的演员，别人都走了，我们还留在舞台上。

(川妮 [ชวหนี่], 2010. p. 553)

ฉันกับหยู่ตงไม่แยกจากกัน เราต่างเป็นนักแสดง 2 คนที่ยังอาศัยอารมณ์เวทีละคร คนอื่นจากกันไปหมดแล้ว เรา 2 คนยังอยู่บนเวที

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 19-20)

นอกจากวรรณกรรมเรื่องนี้จะเปรียบเทียบความรักเป็นบทละครและนักแสดงแล้ว ในวรรณกรรมมีการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “อารมณ์และความรู้สึก” เพื่อบ่งบอกว่า ความรักเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามช่วงเวลาหรือเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น ซึ่งหากขาดการทะนุถนอมหรือการช่วยกันเติมเต็มแล้ว ก็สามารถที่แปรเปลี่ยนไปเป็นสิ่งที่ทำให้ปวดร้าวใจได้ จากข้อความที่ว่า

禹西出生两年，我和禹东之间的爱情，已经被彼此的怨恨和不满替代。想起对方，不再有一丝一毫柔软的感觉。

(川妮 [ชวนหนี], 2010. p. 589)

หยู่ซีเกิดมาได้ 2 ปี ความรักระหว่างฉันกับหยู่ตงหายไปกลายเป็นความเกลียด ความไม่พอใจ เมื่อคิดถึงอีกฝ่ายก็มีแต่ความรู้สึกไม่ดีต่อกัน

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2562, น. 95)

ตัวอย่างข้อความการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “บทละคร” “ความรัก” กับ “นักแสดง” และ “ความรัก” กับ “อารมณ์และความรู้สึก” ข้างต้นนั้น ผู้แปลดำเนินการแปลตามความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับ โดยเลือกสรรถ้อยคำที่มีความเหมาะสมกับความหมายในภาษาปลายทาง นอกจากจะสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายแล้ว ยังได้รับอารมณ์และจินตภาพร่วมกับเรื่องราวของวรรณกรรม

2.3) เรื่อง มรกต 《祖母绿》

พบว่าผู้เขียนเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “การต่อสู้” เพื่อบ่งบอกว่า ต้องการต่อสู้เพื่อให้คนรัก และให้ความรักนั้นยืนยาวและราบรื่น เหมือนการกระทำตัวละครที่เป็นรักเก่าในวรรณกรรม ถึงแม้ว่าจะถูกการประณาม ดูถูกหรือเหยียดหยามเท่าไร แต่ก็ตั้งมั่นที่จะปกป้องชายผู้เป็นที่รักอย่างสุดความสามารถ เปรียบเสมือนพืชที่จะต้องทำแดดทำฝน หรือทนทานต่อพายุ จากข้อความที่ว่า

曾令儿站在台上，像一株被暴雨狂风肆意揉搓的小草，却并出全力用她几片柔嫩的茎，为左藏遮风挡雨。

(张洁 [จางเจี๋ย], 1984. p. 7)

เจิงหลิงเอ๋อร์ยืนอยู่บนเวทีเหมือนต้นหญ้าอ่อน ๆ ที่ถูกลมพายุพัดกระหน่ำ แต่เธอกลับทุ่มเทใจ ใช้ก้านใบเรียวยาวอ่อนนุ่มกำบังลมและฝนปกป้องจ้าวเว

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564, น. 38)

นอกจากนี้ ยังพบว่าในวรรณกรรมผู้เขียนเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “ผู้รับใช้” เพื่อบ่งบอกว่า ถึงแม้ความรักจะมาจากการทุ่มเทหรือการให้แล้วจากฝ่ายหนึ่ง แต่อีกฝ่ายหนึ่งอาจจะมีความคิดว่า เพราะด้วยความรักจึงต้องคอยช่วยเหลือ ทำตามใจอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเคร่งครัดและซื่อสัตย์ จากข้อความที่ว่า

“你们过得不幸福吗？”曾令儿同情地问。“不，幸福极了。我们从来没有拌过嘴，吵过架。幸福得如同一个随心所欲的主人，和一个唯命是从的奴隶一样。”
 (张洁 [จางเจี๋ย], 1984. p. 23)

“พวกเธอไม่มีความสุขด้วยกันหรือ” เจิงลิ่งเอ๋อร์ถามด้วยความสงสัยเห็นใจ “ไม่หรอก มีความสุขมาก เราไม่เคยทะเลาะกันเลย มีความสุขเหมือนคนกับคนหนึ่งเป็นนายที่ทำอะไรได้ตามชอบใจ อีกคนเป็นทาสที่ต้องทำตามอย่างเคร่งครัดข้อสุดท้าย”

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564, น. 112)

เนื่องจากวรรณกรรมเรื่องนี้ ปรากฏความรักระหว่างบุคคลที่เป็นความรักเก่าที่เคยมีความหลังอันลึกซึ่งมาด้วยกัน และความรักปัจจุบันที่อยู่เคียงข้าง คอยช่วยเหลืออย่างซื่อสัตย์มาโดยตลอด ในวรรณกรรมมีการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “บทบาทการแสดง” เพื่อบ่งบอกว่า บุคคลที่เป็นความรักเก่าในอดีตและความรักใหม่ในปัจจุบันนั้น ต้องแสดงในบทบาทที่เหมือนกัน ทำหน้าที่เหล่านั้นให้สมบูรณ์ ซึ่งเป็นคำพูดของตัวละครผู้ที่เป็นความรักในปัจจุบัน จากข้อความที่ว่า

卢北河又说：“你觉得奇怪吗？其实过去你在和他的关系里，扮演的也是和我同样的角色”。

(张洁[จางเจี๋ย], 1984. p. 23)

หลูเป่ย์เหอพูดต่อ “เธอรู้สึกแปลกใหม่ ที่ผ่านมาในความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเขา เธอก็เล่นบทบาทเดียวกับฉัน”

(สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564, น. 112)

ตัวอย่างข้อความการเปรียบเทียบ “ความรัก” กับ “การต่อสู้” “ความรัก” กับ “ผู้รับใช้” “ความรัก” กับ “บทบาทการแสดง” ข้างต้นนั้น ผู้แปลดำเนินการแปลตามความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับ โดยเลือกสรรถ้อยคำที่มีความเหมาะสมกับความหมายในภาษาปลายทาง นอกจากจะสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายแล้ว ยังได้รับอารมณ์และจินตภาพร่วมกับเรื่องราวของวรรณกรรม

8. อภิปรายผลและสรุปผล

วรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้ง 3 เรื่อง ปรากฏการใช้ภาพพจน์ที่เกี่ยวกับความรัก 2 รูปแบบคือ รูปแบบอุปมาและรูปแบบอุปลักษณ์ ซึ่งวรรณกรรมเรื่อง รักใดจะไม่ปวดร้าว 《哪种爱不疼》 และเรื่องมรดก 《祖母绿》 ปรากฏการใช้ภาพพจน์เกี่ยวกับความรักทั้ง 2 รูปแบบ คือรูปแบบอุปมาและรูปแบบอุปลักษณ์ ส่วนเรื่องไปอินน่า หมูบ้านลับลิ้มผิงน้ำ 《白银那》 ใช้ภาพพจน์เกี่ยวกับความรักในรูปแบบอุปลักษณ์เป็นหลัก โดยภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปมาถูกเปรียบกับ ละคร การแสดง กำแพงเกราะ (ความมั่นคง) สิ่งล้ำค่า ความฉาบฉวย (ไม่จริงจัง, ชั่วครั้งชั่วคราว) และกลิ่นรสอาหาร ส่วนภาพพจน์ความรักรูปแบบอุปลักษณ์ถูกเปรียบกับ การเป็นสิ่งของ (การให้) บุคคลสำคัญพิเศษ อารมณ์และความรู้สึก บทละคร นักแสดง การต่อสู้หรือแม้แต่ ผู้รับใช้ ซึ่งภาพพจน์ที่ใช้ในวรรณกรรมฉบับแปลเป็นภาพพจน์ที่มีการใช้อยู่เดิมในวรรณกรรมต้นฉบับ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า คำที่ใช้แทนภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลนั้นมีทั้งเป็นไปตามภาษาต้นฉบับและปรับคำต่างจากภาษาต้นฉบับด้วย แต่ยังคงความหมายตามภาษาต้นฉบับไว้ แสดงถึงพระอัจฉริยภาพด้านการแปลและการเลือกใช้คำในการ

แทนความหมายของผู้แปล นอกจากจะได้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความตรงตามภาษาต้นฉบับแล้ว ยังสามารถสอดแทรกเกร็ดความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมทางภาษาทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลอีกด้วย กล่าวคือ การเลือกใช้คำว่า “ดอกผักนึ่ง” แทนความหมายคำว่า “梨花” lǐ · bāhuā (หลี่ปาฮวา) ที่มีความหมายว่า “ดอกแตร หรือ ดอกลำโพง” ซึ่งดอกไม้ชนิดดังกล่าวไม่ปรากฏการใช้ในการสื่อสารของภาษาปลายทาง จึงสามารถกล่าวได้ว่า วรรณกรรมแปลนอกจากจะต้องคงความหมายของภาษาต้นฉบับแล้ว ยังควรให้ความสำคัญกับการเลือกใช้คำในการแปลและหรือการแทนความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่ใช้ในบริบทการสื่อสารต่างวัฒนธรรม

วรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลทั้ง 3 เรื่องนี้ ใช้สำนวนภาษาที่ไพเราะ เรียบง่าย ง่ายต่อการเข้าใจเนื้อเรื่อง และใช้ภาพพจน์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ สอดคล้องกับความเห็นของณัฐปภัสร์ ชาญนนทวัฒน์ และคณะ (2561) และรัฐวรชัย พูลศรี (2562) และยังทำให้ผู้อ่านสามารถตีความเรื่องราวไปพร้อมกันกับตัวละครอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ภาพพจน์ความรักที่ปรากฏในวรรณกรรมทั้งภาษาต้นฉบับและฉบับแปลนั้น ไม่ว่าจะเป็นความหมายเชิงบวกหรือเชิงลบ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบความสุขหรือความทุกข์ ล้วนแต่สะท้อนและบอกให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับคำว่า “ความรัก” และเรียนรู้ที่จะ “รักอย่างเหมาะสม”

9. ข้อเสนอแนะการวิจัย

บทความวิจัยเรื่องนี้ เน้นศึกษาภาพพจน์เกี่ยวกับความรักในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลและต้นฉบับจากวรรณกรรมจีนร่วมสมัย จำนวน 3 เรื่อง แต่ไม่ได้นำไปวิเคราะห์ร่วมกับกลวิธีการแปลซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้ จึงทำให้ไม่สามารถชี้ชัดว่าการแปลภาพพจน์ใช้กลวิธีการแปลแบบใด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยสำหรับผู้สนใจศึกษาครั้งต่อไป โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ภาพพจน์เกี่ยวกับความรัก ควบคู่กับกลวิธีการแปลภาพพจน์ในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ฉบับพระราชนิพนธ์แปลเรื่องอื่น โดยการเทียบตัวบทเนื้อเรื่องระหว่างฉบับแปลกับต้นฉบับ เพื่อให้มุมมองทางภาษาที่รอบด้านและลึกซึ้งมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จางเจี๋ย. (2564). *มรดก. [祖母绿]* (เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพฯ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- ฉือจื่อเจียน. (2561). *ไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มผิงน้ำ. [白银那]* (เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระเทพฯ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- ชาวลิน เฟ่งบุญ, นพวรรณ เมืองแก้ว, อธิปัตย์ นิตยนา และพิชัย แก้วบุตร. (2563). สตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิง: กรณีศึกษา “ไปอินน่า หมู่บ้านลับลิ้มผิงน้ำ” พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 8(1), 180-204.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Humanties-up/article/view/198482>
- ชวนหนี่. (2562). *ความรักใดจะไม่ปวดร้าว. [哪种爱不疼]* (เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพฯ, ผู้แปล). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- ณัฐปภัสร์ ชาญนนทวัฒน์, สุภัค มหาวรรกร และธเนศ เวศร์ภาดา. (2561). ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 152-181. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/KKUJ/article/view/108089>
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพฯ. (2563). *มองสังคมจีนผ่านวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2559). *พจนานุกรมจีน-ไทย (ฉบับใหม่)*, (พิมพ์ครั้งที่ 33). กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

- นพวรรณ เมืองแก้ว, พิชัย แก้วบุตรและชาวลิน เฟ่งบุญ. (2565). ความเป็นชายแบบเก่าและแบบใหม่ของตัวละครเพศชายในพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง "ไปอินน่า หมูบ้านลับลิ้มผิงน้ำ". *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา*, 10(2), 180-204.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Humanties-up/article/view/241728>
- รัฐวิรัช ฟูลศรี. (2562). ความรักใดจะไม่ปวดร้าว: สตรีนิยมในพระราชนิพนธ์แปล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*, 26(1), 436-455. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/142616>
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). *เกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Institute of Linguistics. (2016). *Modern Chinese Standard Dictionary (7th Edition)*. Beijing: The Commercial Press.
- 迟子建. (1988). 白银那. 第 1 版. 北京: 中国文学出版社.
- 川妮. (2010). 哪一种爱不疼. 第 10 期. 贵州: 山花杂志社.
- 国务院侨务办公室, 国家汉语国际推广领导小组办公室. (2009 重印). 中国历史常识 (中泰对照). 北京: 高等教育出版社.
- 国务院侨务办公室, 国家汉语国际推广领导小组办公室. (2009 重印). 中国文化常识 (中泰对照). 北京: 高等教育出版社.
- 搜狐. (2019). 川妮: 人情社会里的个体困境 创作谈 生活. (Online). https://www.sohu.com/a/359273020_296270, 搜查日期为 2021 年 10 月 18 日.
- 张洁. (1984). 祖母绿. 第 3 期. 广州: 花城出版社.
- 中国作家网, 中国作家协会主管. (2016). 张杰. (Online). <http://search.chinawriter.com.cn/chinawriter/getResult.jsp>, 搜查日期为 2023 年 6 月 17 日.
- 中国作家网, 中国作家协会主管. (2016). 川妮. (Online). <http://search.chinawriter.com.cn/chinawriter/getResult.jsp>, 搜查日期为 2023 年 6 月 17 日.
- 中国作家网, 中国作家协会主管. (2016). 迟子建. (Online). <http://search.chinawriter.com.cn/chinawriter/getResult.jsp>, 搜查日期为 2023 年 6 月 17 日.